

mint Szeged. A szegedi nép a századok folyamán sokszor reá zúduló háborúkban és harcokban, a támadásokban épp úgy, mint a védekezésben, az elnyomókkal szemben tanúsított ellenállásban, a sorozatos természeti csapások eltűrésében, a nemzetépítő munkában: mindig céltudatosan ténykedett, politikai és gazdasági küzdelmeit — bizonyára a fajiság ősi érzésének sugallata alapján — soha nem önmagáért, mindig az egész magyarságért, a nemzeti élet összességéért vívta meg.

A miniszter ezután Hosszabb előadást tatott Szeged multjáról s Szeged lakosságának a magyar nemzet életében játszott fontos szerepéről. Rámutatott arra, hogy Szeged már az Árpádok uralkodása alatt gócpontja volt az Alföld és Délvidék katonai, gazdasági és szellemi életének s a város alapítása a honszerzéssel esik egybe. Már Szent István uralkodása alatt egyenrangúnak számított Budával és Esztergommal. A tatárdulást után IV. Béla Szegedet is várral erősítette meg; itt gyülekeztek később a törökvő magyar seregek s a város lakói leghűbb katonái voltak Hunyadi Jánosnak. A török hódoltság alatt sokat szenvedett Szeged népe, de hősies ellenállást tanúsított s később elszántan kivette részét a felszabadító hadjáratokból is. A felszabadulás kezdeti örömeit örömmé változtatta a bécsi elnyomó politika, amely a felszabadított területeket meghódított tartományoknak kezelte és megakadályozta, hogy a török uralom alatt a Délvidékről kiűldözött magyar lakosság elhagyott falvaiba s különösen birtokára visszatérjen, ugyanakkor pedig idegen nemzetiségűeknek ingyen adtak birtokot.

A bécsi telepítési politika nyomán nemcsak a szerbség lepte el a várost, hanem németek, olaszok és franciák is telepedtek le Szegeden, úgyhogy a magyarság külvárosokba szorult. Később Mária Terézia mátyásvidéki tótokat is nagy tömegben küldött Szegedre.

— Nem kérdezheti-e a tárgyalgósan az ítélő: mi nyomtuk-e el a velünk együtt lakó népeket, vagy a császári hatalom bennünket akart-e elszorítani azzal, hogy a magyarság térhódításait meggátolni igyekezett és a betelepülőket tervszerűen erősítette? — velette fel a kérdést a miniszter. — Pusztult-e bármely más velünk élő nép olyan arányban a török hadjáratokban, mint a szinmagyarság? Nem felére csökkent-e a magyarság létszáma Mátyás király ideje óta a török hódoltság végéig? Nem volt-e megdöbbentően nagy ez a több mint 50 százalékos fajta-vesztés két évszázad alatt? Ezekre a kérdésekre könnyű válaszolni.

— A telepítések nem a magyarság erősítését célozták — folytatta Varga miniszter. — A bécsi udvar politikájával a saját hatalmát óhajtotta terebélyesíteni. De sem a betelepítettek nagy száma, sem a bécsi udvarnak évszázadokon át csak az idegeneket kedvezményező gyámközlése a magyar népi tömegek életeterejét nem törte meg. A magyarság a neki megmaradt rosszabb

földeken is versenyre kelt az új honpolgárokkal, a parlagon maradt és elmoszasarodott területek termékeny tételében nem csak dolgos kezével munkálkodott a magyar, hanem tervezésével is. A Ferenc-csatornát is két kiváló magyar mérnök, a Kiss testvérek tervezték. Ahogyan a bécsi udvar megértőbbé vált politikája nyomán csökkent az idegen hivatalnokok erőszakoskodása, úgy mélyült el a barátság a magyarsággal sorsközösséget vállaló betelepültekkel. Szeged néhány évtized alatt visszanyerte magyar jellegét olyannyira, hogy II. József halálakor a szegedi nép egységesen ünnepelte az alkotmány visszaállítását. Mentől inkább akarták a nemzeti mivoltában megtörni, annál tudatosabban maradt a szegedi nép magyarnak. Nem kellett ezért semmiféle erőszakot kifejtenie sem neki, sem vezetőinek, gyorsan haladt ez a folyamat magától is. Hiszen olyan emberek keveredtek közéje és mellé, akik az addiginál jobb sorsot akartak a maguk és utódaik számára. Az új honpolgárok akarva nem akarva sorsközösségben éltek, együtt vigadtak, de inkább szomorúkodtak, azzal a szegedi néppel, amely a sorozatos természeti csapások — földrengés, tűzvész, pestis, kolera, rengeteg árvíz elviselése — évszázadokon át hozzáadódott. Az elemi csapások nagy részét már a betelepültek is együtt szenvedték az őslakókkal. Van-e csodálkozni való azon, hogy a közös szenvedés érzelmi, lelki együttérzést váltott ki őslakók és betelepültek között s hogy ez az együttérzés sokaknál a haza és a magyarság szeretetével, sőt vérségi kapcsolatokká csuesosodott ki? Ennek éppen ellenkezőjén kellene csodálkoznunk és nem megütödnünk, mert fel kell arra készülnünk, hogy a magyarság elszaporítását ne a beszivárgók, önként betelepült, vagy céltudatosan betelepült asszimilálódásában találjuk vagy keressük. Hanem legelső sorban a magyar lelki-ségű népi tömegek tervszerű gazdasági és kulturális megerősítésében.

— Ez az új Kétségek nélkül nehezebben járható, mint az az iránytalan gyakorlat, amely a bécsi politika folvamánvaképpen az elmúlt évszázadban kialakult, mert céltudatos cselekvést kíván a magyar lelki-ségű néptömegek számára. Első sorban olyan vezetőket, akik szeretik a magyar német, akiket áthat a magyarság hitvallásának tudata akikben hivatásszerűen erősödött az a meggyőződés, hogy a magyar nép tömegében még ki nem munkált öserő szunyvad, amelyet az elkövetkező békés idők számára a multbélinél magvarabb, fajtaszeretőbb érzéssel kell hasznosítani. Országépítéshez magyar érzés, magyar lelkiület kell és az a szívósság, amelyet a szegedi nép sorsa alakulása folvamán mindig tanúsított. Az itt élő magyar nép minden csapás után talpra ugrott, minden vérvesztéséget hamarosan kiegyenlített, mindig inkább cselekedett, mint sopánkodott. Minden alkalommal megértette az új idők szavát, sőt tetteivel sok ízben maga je-lölte meg, miként látja a haladás, de mindig a magyarságon át a nemzeti haladásnak utját. Az ezer

százados szegedi magyar település sorsából ezt a tanulságot lehet levenni.

A MOVE diszokleveleinek átadása

A közgyűlés után a bizottság terebben nyújtotta át a MOVE vezetősége a Varga miniszternek és Tukats főispának a disztaggá tör-tént választásáról szóló diszokleveleket. A MOVE küldöttségét vezé Szedér János országgyűlési képviselő, országos elnök vezette s vitéz dr. Gárgyán Imre mondott beszédet. Varga József válaszában meleg szavakkal köszönte meg a disztaggá választást s kijelentette, hogy mindenkor támogatni fogja a jövőben is a MOVE törekvéseit. Ugyancsak köszönetet mondott a megválasztásért az egyesület vezetőségének dr. Tukats Sándor főispán is.

Ebéd a miniszter tiszteletére

Varga József miniszter tiszteletére a városházi közgyűlés után társasbéd volt a Tisza-szállodában. Az ebédén igen nagy számmal jelentek meg a Szegeden tartózkodó vendégek s a város társadalmának vezető tagjai.

Az első felköszöntőt dr. Tukats Sándor főispán mondotta a Kormányzó urra, majd dr. Pálffy József polgármester a város hatósága és közönsége nevében köszöntötte a minisztert és feleségét. Beszédében kiemelte, hogy a város lakossága nem a nagyhatalmu minisztert tiszteli Varga József személyében, hanem az állampolgári erényekben gazdag férfit, aki egy csapásra meghódította ezt a nehezen lelkesedő várost. Fröhlich Pál egyetemi rektor és Hőgyész Pál soproni főispán felszólalása után nagy lelkesedés közben emel-

A Baross Szövetség díszgyűlése

A Baross Szövetség díszgyűlése délután 5 órakor kezdődött a városházán. Ezt megelőzőleg a fogadalmi templomban dr. Halász Pál kanonok megszentelte az új zászlót, amelynek zászlóanyai tisztségét Varga József és Tukats Sándorné vállalta.

A díszgyűlésre érkező minisztert nagy lelkesedés fogadta a városházán. Megnyitó és üdvözlő beszédet Szeitz Ferenc elnök mondott. Az ünnepi beszédet vitéz Bonczos Miklós államtitkár tartotta, aki hatalmas beszédében részletes visszapiillantást vetett a Baross Szövetség 23 éves működésére. A szövetség akkor kezdte meg működését, amikor az idők még a liberalizmusnak kedveztek s emiatt sokszor szemben állott a közélet hatalmaival. A jövő fejlődésben nagy szerep vár a Baross Szövetségre. A szövetség jövő hivatása az elgondolások szerint a kereskedőtársadalom társadalmi, nemzetpolitikai, gazdaságpolitikai és szociális gondozására terjednek ki, különösen a következőkben: a gazdasági pályák megkezdése a keresztyén fűjű sággal; a kereskedők továbbképzése (a kereskedelmi kormányzat ellen-örzése mellett tanfolvarnok előadások rendezése); a kereskedők agkori biztosításának megszervezése, fokozott örködés a keresztyén erkölcsnek a kereske-telemben érvényesítése mellett; keresztyén ele-

kedett szölsára Varga miniszter, aki mindenekelőtt a rektor szavaira válaszolva kijelentette, hogy teljesen azonosítja magát a szegedi egyetem törekvéseivel. Majd arról beszélt, hogy az az összhang, amelyben Szeged és Sopron össetalálkozott, annak a bizonyítéka, hogy nincs széthúzás és megne-értés ebben az országban.

— Arra kérem innen az egész országot — mondotta a miniszter —, hogy vegyen példát erről a két városról. Meggyőződésem, hogy mind a két város szellemi és gazdasági téren tovább fog fejlődni s hogy még a mi életünkben bekövetkezik Somogyi kanonoknak az a jóslása, hogy Szegedre nagy jövő vár és az Alföld nem lesz többé mostoha gyermeke az országnak.

A miniszter viharos tapssal fogadott szavai után Megay Károly országgyűlési képviselő, végül Lendvay Lajos, a szabadkai Baross Szövetség elnöke szólalt fel. Az ebéd ezután véget ért.

Az egyetem küldöttsége a miniszternél

Varga miniszter szegedi tartózkodása alatt vasárnap tisztelgő látogatáson fagadta dr. Fröhlich Pál egyetemi rektor vezetésével dr. Gellért Albert, dr. Koltay-Kastner Jenő és dr. Farkas Béla dékánokat. Dr. Fröhlich Pál rektor előadta a Horthy Miklós-udományegyetem továbbfejlesztésére vonatkozó problémákat, elsősorban a jogi kar felállításának és a központi egyetem felépítésének kérdését. A miniszter az előadottakat nagy és élénk érdeklődéssel hallgatta és az összes kérdésekben legmesszebbmenő támogatásáról biztosította az egyetemi tanács tagjait.

mek támogatása a szabad pályákon való érvényesülésben; a Baross Ujság további fenntartása és a szövetség gazdaságpolitikai feladatkörének megfelelő irányu szerkesztése.

Beszédében részletesen foglalkozott a kereskedelmi és ipari életben bekövetkezett keresztyén átállás eredményeivel és annak jelentőségével s hangoztatta, hogy tovább is töretlenül kell ezen az uton haladni. A célkitűzések megvalósítása terén pedig Szegednek most is vezető helyet kell elfoglalni.

Az államtitkár több mint egy óras beszéde után dr. Varga József és dr. Tukats Sándorné szalagot kötött a zászlóra, majd megkezdődött a zászlószögek beverése. A Baross Szövetség díszgyűlése fél 7-kor ért véget s a miniszter és kísérete visszautazott a fővárosba.

— Szeged sz. kir. város Arverési Csarnoka 1942 november 20. és 21-én délután fél 4 órakor hivatalos helyiségében árverést tart, mely alkalommal az összes szegedi zálogházaknál 1942 szeptember végéig lejárt és nem rendezett tételek kerülnek árverésre, és pedig első nap ékszerek, másnap ingóságok. Magánosok megbízásait legkésőbb 21-ig fogadja el az intézet. A beadott tárgyak az Arverési Csarnokban naponként fél 4-től 6-ig díjtalanul megtekinthetők. Ez alkalommal butorok is kerülnek árverésre. Igaz-